

Izdajajo Slovenski frančiškani. — Published by Franciscan Fathers.
 Po odloku kardinala JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv.
 Rafaela cerkveno pripoznana in priporočena.

Naši "ta rdeči."

"Vrjel sem v svoji neumnosti, da, ko enkrat cerkve podremo in duhovnike pobijemo.... se bo nam "ta-rdečim" cedilo med in mleko po grlu." (Iz Malijevega pisma.)

Vsakega mora pretresti prežalostno pismo našega rojaka Malija, katero smo priobčili v zadnji številki. Ubogi mladenič! Kaj ima sedaj od svojega nepremišljenega čina? Celó njegovo življenje je uničeno! Za gostim omrežjem državne ječe bo delal pokoro celo življenja, dokler ga smrt ne bo rešila iz tega sveta v boljše življenje, kjer bo dobil plačilo za svojo veliko pokoro. V resnici, ubogi zapeljani mladenič! Škoda njegove mladosti, škoda njegovih zmožnosti!

In vendar! ali se more sedaj kaj spremeniti? Prav nič! Kar je, to je! Zamanj kes, zamanj solze! O, mladeniška lahkomišljenost, kako

kruto se maščuješ nad temi, kateri ti služijo!

Zato se tukaj javno zahvalimo Maliju za to njegovo pismo. Ako smemo soditi po pismih, katere smo dobili, velikansko dobro delo je naredil Mali na svojem narodu! Krasno je popravil vse pohujšanje, katero je dal in vsak, ki je bral njegovo pismo, ima zanj samo odkrito sočutje. Vsem se ubožček smili. Vsi ga pomilujemo. Več, kakor bi vsi najučenejši in najzgovornejši pridigarji mogli doseči, dosegel je Mali s tem svojim pismom. Zato, dragi Mali, naj te tolaži zadoščenje, da vsi čutimo s teboj, pa da je ne samo vse pohujšanje popravljeno, temveč, da bo ta tvoj slučaj stoterim enakim nesrečnim zapeljancem odprl oči in jih pripeljal nazaj na pravo pot poštenega življenja. Krasno zadoščenje! — — —

Za danes pa naj opozorimo naše čitatelje na stavek, iz tega pisma, katerega smo napisali na čelo tega članka.

Naši ubogi "ta-rdeči" zapeljanci se bojujejo v svojih listih za odpad od vere zlasti s tem, da blatijo duhovski stan. Ako jih kak katoliški list po zasluženju zavrne, pa takoj začno odkrivati kake osebne pogrške tega ali onega duhovnika in kličejo: "Narod, ne vrjemi katoliški cerkvi, ne vrjemi krščanstvu! Poglej kako živi ta ali oni duhovnik! Poglej, kaj je storil ta ali oni redovnik, storila ta ali ona redovnica!"

Res je, da bi morala duhovščina, redovništvo poleg poučevanja v sv. veri, svetiti svetu tudi s svetlo lučjo lepega zgleda. Res je, priznavamo prav radi, in se nič ne sramujemo, da so se, da se zdaj in da se bojo še zgodili tudi mej duhovščino škandali, da zajde na napačna pota ta ali oni redovnik, ta ali oni duhovnik, ta ali ona redovnica. Res je, da je sem pa tja kaj resnice na tem ali onem škandalu, o katerem nam vedo naši "ta-rdeči" poročati. To vse brez strahu in sramu potrdimo in priznavamo.

In to je popolnoma naravno, umljivo in vsak pameten in moder človek ve to razložiti.

Ali je duhovnik s tem, da je postal duhovnik, prenehal biti človek? Ali je mladenič, ki je stopil v red, s svetno obleko tudi res popolnoma slekel "starega človeka", slekel svojo popačeno naravo, svoje poželenje, svoje strasti, svojo mlado vročo kri? O, ko bi to bilo, kako lahek bi bil duhovski in redovni stan! Toda obleci mladeniča, obleci mlado dekle v deset redovih

halj, zapri ga za deset samostanskih zidov,

"Kdo uklene pa želje?"

(Gregorčič.)

Zastonj! Duhovnik, redovnik, redovnica ostane slabi, omahljivi, nestalni, ubogi človek, s težkimi boji s samim seboj, s svojim poželenjem, s svojo popačeno naravo celo svoje življenje, do smrti, vkljub redovni halji.

In glejte, vkljub tem hudim bojem, koliko tisoč in tisoč vzglednih, gorečih, sveto živečih duhovnikov ima katoliška cerkev! Koliko sveto in spokorno živečih redovnikov krijejo samostanski zidovi, ki junaško stoje in klubujejo viharjem skušnjav in strasti in poželenja celo njih življenje, zato da se žrtvujejo popolnoma Bogu in človeštvu!

In če izmej teh, rekli bi, stotisočev duhovnikov in redovnikov in redovnic res kdaj "tam na Francoskem", ali "tam na Portugaljskem", kakor se navadno te stori je začenjajo, pade "nek" duhovnik, pade "neka" redovnica, omaga v bojih strasti, pade v hudobije, kateri, vprašamo, kateri pameten človek se bo temu čudil? Ali je to res pohujšanje, škandal? Saj je vendar bil, bila človek? Ali ne? Ali še nikdar nobeden dober v svetu ni postal hudoben, se ni pregrešil? Ali ni to vsakdanja zgodba, ki se žalibog ponavlja dan na dan pri posvetnih ljudeh? Štiri ali pet otrok ima družina, in koliko je družin, kjer bi bili vsi otroci dobri? Največkrat vidimo, da so vsi dobri, eden je pa slab, pa zajde in dela sramoto celi družini. To je človeško! Ako bi ne bilo kaj takega mogoče pri toliki družini, kakor je ka-

toliško duhovništvo in redovništvo?

Zato tak siromak, ki se kot redovnik ali duhovnik zgubi, je samo pomilovanja vreden, kakor vojak, ki je padel v boju. Omagal je! Varoval se ni dovolj, previden ni bil dovolj, posluževal se ni redovnih sredstev, ki mu zagotavljajo pomoč božjo. In kaj ima sedaj zato? Hudo pokoro, morda težko pokoro celo življenje, da uničeno življenje, uničeno prihodnost — vse, vse uničeno! Res, ubogi siromak, zašli duhovnik, zašli redovnik, kako si pomilovanja vreden!

Zato pa, ali smo res proti temu, da bi se škandali iz duhovskega stanu ne objavljali v javnosti? Res je, bolje je, da se molči, kakor se molči o škandalih po posameznih družinah, pri posameznih svetnih osebah. Toda, ako je kdo grešil, naj pa dela pokoro, naj pa ima sramoto, samo, da se namenoma, tedencijozno, zlobno zavijaje ne poroča. Le poročajte jih, ta-rdeči, toda poročajte le **resnične** dogodke, le **celo** in **samo resnico**, pa boste videli, kako malo boste imeli poročati.

Toda, kar mislimo povdarjati pri tem je pa to le;

Ali je modro, ali je dosledno sklepati: "Ne verujte krščanstvu, ker je ta ali oni duhovnik to ali ono hudobijo storil"? Kateri pameten človek bo rekel: "Tam na Francoskem je ušla iz samostna sestra Julija in se omožila...! Taki-le so farji! Nič več ne verujem!" Ali veruješ v nune ali veruješ v Boga, v Jezusa in njegove nauke? Ali je ta ali oni slab redovnik, krščanstvo? vera? sveta katoliška cerkev? Imeli smo v zgodovini slabe papeže. Ali je bil n. pr: Aleksander

VI. sveta cerkev? sveta vera? Ali je predsednik Wilson Združene države? Ali so Združene države zanič, ker je policijski komisar Backer naredil škandal?

Bodimo dosledni! Backer je Backer, on je bil samo uradnik Združenih držav. Združene države so pa Združene države! Wilson je Wilson, država je pa država. Toda Wilson ni država, in država ni Wilson! Ako država ni za nič, še ne sledi, da je Wilson zanič! Ako je Wilson zanič, iz tega še nihče ne more sklepati, da so Združene države za nič.

Zatoraj, dragi nam "ta-rdeči", pišete in pridigate; "Ne poslušajmo duhovnikov"! Dobro, tudi mi z Vami enako kličemo: "Neposlušajte samo duhovnikov, poslušajte saj svojo zdravo pamet, svoj zdrav razum!"

Ako je kateri duhovnik kaj zagrešil, ako mislite, da ste vi v to poklicani in se ne bojite prekletstva četrte zapovodi, le križajte ga! To bo zanj pokora, za vas pa prekletstvo! Toda ne pustimo vam pa mešati pojmov in narod begati in slepiti s temi poročili.

Zatoraj slovesno pribijemo: Vera je vera, — duhovnik je pa duhovnik. Če je pa kak duhovnik slab, zato ni vera prav nič slabša, prav nič ne zgubi na svoji veljavi, niti najmanjša besedica iz katekizma ni neresnica, ne zgubi svoje veljave. In naj bi celo duhovništvo, od papeža do zadnje redovniške novinke propadlo, ostane krščanstvo, vera, cerkev, to kar je danes, prav to, in tako, kakor bi bilo, ako bi bili vsi duhovniki in vsi redovniki sveti.

Iz tega pa vidimo, kako podlo, kako perfidno mešajo naši "ta-

rdeči" pojme mej našim narodom in kako v resnici nazadnjaški, nezaveden mora biti vsaki, ki jim vrjame, ki jim sledi! Kličejo Vam: "ne vrjemite slepo farjem, ki vas slepe." Toda ali ne vidite, ubogi zapeljanci, kako vas v resnici sami slepe? Mi vas ne silimo, da nam slepo vrjemate, mi vam kličemo vedno: Ne vrjemite samo nam, vrjemite svojemu razumu! Ne poslušajte samo nas, sodite sami, z lastno pametjo. Oni pa kličejo: Ne vrjemite farjem, ampak vrjemite nam!

Ko vzameš "ta-rdeči" list v roke in bereš vso to brozgo, katero ti

ponujajo, delavec, sodi sam, premisli sam, odpri oči! Poslužuj se svojega zdravega razuma in kmalu boš spoznal. Kako podlo si varano in slepeno, ubogo delavstvo!

Dragi Mali, kako prav praviš toraj; "Vrjel sem v svoji neumnosti, da ko enkrat cerkve podremo in duhovnike pobijemo... se bo nam "ta-rdečim" cedilo med in mleko po grlu." In revež si spoznal, kako britko so te varali!

Dragi, slovenski proletarec, ali hočeš, da tudi tebe tako britko varajo? Ne privoščimo ti tega!

* * * * *

Tahko.

Povest.

* * * * *

1. TAHKO SE ŽALOSTNO VRNE.

Bilo je 15. velikega srpana l. 1868. na praznik Marijinega Vnebovzvetja. Visoko na severovzhodu v Severni Ameriki je priplula v nortonski pristan velika ladja sv. Mihaela, last ruskega ribiča Oronceva. Bila je zelo velika, ker je bila namenjena v prvi vrsti za lov na kite. Vse jarbole so bile okrašene z manjšimi in večjimi zastavami, in na obrazu mornarjev si bral neko izredno praznično veselje. Zagledali so zopet varno zavetje, srečno obrežje: tu se je dvigala mala trdnjavica, okrog katere so se vrstile njihove rojstne kočice. Vsi so že obupali, da bi jih še kdaj videli. Pred dvema letoma so namreč odpluli na kite na široko odprto morje. Usoda pa jim ni bila posebno mila. Zaneslo jih je visoko gori proti severu v ledeno morje med cele gore plavajočega ledu. Prezimiti so morali tu in čakati, da je prišlo gorko poletje in jih rešilo. Zopet so bili prosti, prosti sredi širokega morja, odkoder so se vrnili veseli domov, rešeni gotove smrti. Bili so tembolj veseli, ker so nalovili veliko in nabrali veliko dobre masti, tran imenovane, — kar je bil njihov namen, — a vrhutega so našli v ledu še veliko slonove kosti. Zado-

voljni so se vračali sedaj domov v nortonski zaliv.

A med tem se je mnogo izpremenilo! Na mali trdnjavici ni vihrala več ruska zastava, ampak ameriška. Začudenop se spogledajo in povprašujejo drug drugega, kaj se je neki med tem časom zgodilo.

Med njimi pa je bil tudi čvrst indijanski deček šestnajstih let. Tudi ta je bil izredno vesel in ukajoč je skakal po krovu ladje, ko je zagledal domača tla. Ko pa zapazi, da postajajo mornarji resni, tihi in nekam polni skrbi, vpraša poleg sebe stoječe:

"Ivan, Feodor, Pavel! zakaj niste več veseli, zakaj ne ukate in se ne smejete?"

Molče mu vsi odkimajo in zro venomer proti obrežju, na lieu pa se jim bere, kako jim raste v srečo skrb za lastno domovino in jim budi vedno več vprašanj. Tedaj pristopi k dečku kapitan ladje, Oroncev, ga prime za ramo in reče:

"Tahko, bojim se, da so kupili Amerikanci tvojo domovino od Rusov in da se bova morala ločiti."

"Ločiti?" vpraša Tahko — tako je bilo namreč dečku ime, — "kam hočeš pa iti?"

"Če so kupili Amerikanci Alasko, potem se vrnem nazaj na Rusko," odvrne kapitan z resnim glasom.

Medtem dospel je ladja v pristanišče. V morje spuste mal čolnic, na katerem se odpelje na suho Oroncev, več mornarjev in Tahko. Velika množica ljudstva je zbrana na obrežju in začudena gleda prišlece; nihče jih ne pozna. Kar se oglasi nekdo:

"To bo menda Oroncev! To bo ladja St. Mihael, o kateri smo mislili, da je že utonila na severu. Hvala Bogu, rešeni so!"

Tedaj odvrne Oroncev mirno:

"Res je, rešeni smo! A kaj se je pa zgodilo med tem časom tukaj?"

In predenj stopi novi ameriški poveljnik trdnjave, ga prijazno pozdravi in mu pove, da so kupili Amerikanci to okolico in da je večina Rusov zapustilo deželo in se vrnilo domov na Rusko.

Medtem pa ni nihče pazil na malega Tahka. Brž ko je bil na suhem, je pregledal vso množico, kakor bi koga iskal. In res je iskal, a ker ga ni našel, jo ubere, kar najhitreje more, po obrežju vun na konec vaši, kjer je stala borna kočica, zložena iz samih neotesanih debel in drevesnih skorij. To kočica je Tahko dobro poznal in jo zelo spoštoval. Bila je kočica njegovih staršev, kjer je preživel dve leti. Kaka žalost se ga pa poloti, ko že od daleč spozna, da je bržkone popolnoma zapuščen. Nič se ne kadi iz nje, tudi domačega psa ni nikjer, da bi ga po navali pozdravil, vse je tako zapuščeno.

"Takolag! Talahna! Dragi oče! Ljubaj mati!" vslikne bolestno in zaihti.

In prišlo je nekaj sosedov, ki so ga začeli začudeno gledati. Tahko pa jih vpraša s solznimi očmi in tresočim glasom:

"Kje je Takolag, moj oče? Kje je Talahna, moja mati?"

"Takolag? Ali je Takolag tvoj oče?" vprašujejo Indijanci. "Torej si ti Tahko? Da, to je sam Tahko! Z morja se je vrnil. Ubog deček! Tvoj oče in tvoja mati sta se odpeljala že pred davnim časom na saneh proti solncu, očesu dneva."

"Koliko časa pa je že od tega, kar sta se odpeljala? vpraša Tahko.

"Dvanajstkrat se je že luna, — oko

noči — odpela in zaprla," (t. j. dvanajstkrat se je že zamenjal ščip z mlajem.)

"Kam, v kateri smeri sta izginila?" vpraša Tahko dalje.

"Tega nista povedala, a izginila sta na saneh tamle za onim hribom. In od tedaj ju nismo več videli."

Tahko povese glavo in premišlja nekaj časa. Kar vpraša nekam strastno:

"Zakaj je pa zapustil moj oče to kočico, ki jo je vendar tako ljubil in šele pred dobrimi tremi leti postavil?"

In oglasi se častitljiv sivolas starček ter začne pripovedovati:

„Ko so prišli belokožci pred letom tusem s svojimi ladjami, so tvojega očeta grdo gledali in mu pretili, da ga zapode iz lastne hiše. Mi sami nismo razumeli njihove govornice, vsled tega so se jezili in nas podili odtod. To je pa zelo ujezilo tvojega očeta, ki je rad ponosen kot sivi kralj gorá (t. j. severni medved), in ker je mislil, da si utonil in se več ne vrneš, je izginil z materjo v tujino."

Tahko se spomni zopet očeta in matere; solze mu zalijejo oči in znova glasno zaihti. Čuti se popolnoma zapuščenega, popolnoma osamelega. In vsede se v temni kotiček kočice, pobesi glavo na prsa in plaka...

To je bila prva prevara v mladem Tahkovem življenju, prvič se je čutil nesrečnega. Pred štirimi leti je prišel njegov oče z materjo semkaj iz daljnega vzhoda ob reki Inna. V njihovi vasi je razsajala takrat huda kuga in lakota. In zanesla se je tjakaj vest, da dajejo belokožci daleč tam na zapadu Indijancem radi dobre hrane za bobrove kože. Celih deset družin je verjelo tej novici; zapustilo rojstni kraj in šlo na pot preko visokih gora. Po večmesečnem potovanju so dospeli srečno ob reki Jukon do ruske naselbine Sv. Mihael ob nortonskem zalivu. In res so prodali svoje blago še dokaj dobro ter dobili zanj dobre moke in mesa. Udomačili so se potem v tem kraju, postavili si v bližini kočice in delali Rusom za vsakdanji kruh.

Tudi Tahko, dvanajstleten deček, si je znal že pomagati do kruha. Služil je pri kapitanu Oroncevu, sekal zanj drva v gozdu in jih vozil domov na malih saneh. Oroncev je bil zelo vesel malega dečka, ki

je veliko obetal, in ko se je odpravil pred dvema letoma zopet na kite, ga je vzel sabo. Njegovim staršem pa je moral še prej obljubiti, da bo skrbel zanj kot za lastnega sina, ker le pod tem pogojem ga je pustil oče Takolag od doma. Oronec ga je hotel izvežbati za spretnega ribiča in kitolovca.

Ker pa ni bilo Tahkota celi dve leti nazaj, sta mislila oče in mati, da je utonil v morski globini, in žalostna, da sta izgubila edinega ljubljence, sta se vrnila v domovino.

Sam je bil, čisto sam Tahko med tujimi obrazi. Plaho je zrl okrog sebe in ihtel. Zdelo se je kot, da išče nečesa, da išče izgubljenih nad. O, kolikrat se je veselil na morju trenutka, ko bo zopet pri materi! Kako pazno je gledal vedno po daljnem morju! In spomin na starše ga je tako podžigal k delu, da je večkrat zapazil kakoga kita daleč v nedogledni daljavi, ki bi ga bili gotovo vsi prezrli. In Oronec ga je vselej pohvalil in mu podaril še kaj posebej. Nabral je že cele tri zaboje masti,

ki mu jo je bil podaril pomalem Oronec kot posebno plačilo za njegovo paznost. Veselo jih je motril in sree mu je igralo radosti, ko se je spomnil, da bo mogel razveseliti očeta in mater s tako lepim zaslužkom.

In sedaj je vse to uničeno. Izginila sta mu oba, in sam ni vedel kam za njima. Tega malega, kar si je bil prislužil, jima ni mogel pokloniti, da bi vživala sad njegovega truda, znak njegove ljubezni. Nič več ga ni veselilo. In kaj naj počne zdaj tako sam med tujim svetom? Nekaj časa sedi mirno, popolnoma zatopljen v sé in v svojo usodo. Drugi ga pomilujejo in govore med seboj to in ono. Slednjič ga vpraša zopet sivolasi starček:

"In kaj misliš sedaj početi, Tahko?"

"Ne vem še", odvrne hladno deček. To moram še premisliti in vprašati velikega Boga."

"Prav tako!" de starec in se obrne k Indijancem. "Pustite ga samega! Tahko je prebrisan, uganil bo gotovo pravo."

(Dalje prih.)

Odkod nevera?

P. M. V.

Nič ni gotovega dandanašnji. Na svetu je vse nestalno, spremenljivo. "Da, svet se spreminja, kakor listje na drevju". Sredi te vedne menjave, sredi tega vednega vrvenja je le eno mesto in le en mož, ki sta si vedno dosledna in se ne menjata: Rim in papež. "Ljudje božji, ki iščete miru, ki ste v nevarnosti, da izginete v valovih morja, semkaj v to luko obrnite svojo ladijo, na to skalo jo pripnite, tukaj najdete mir, tukaj neha vsaka nevarnost!" Tako je nedavno pisal po svoji vernitvi v katoliško cerkev, znani pisatelj Eugen Robin.

In res je to. Le skala sv. Petra, le ladija sv. Cerkve, to dvojno ima svoj od Zveličarja obljubljeni ob-

stanek. Le tukaj je vsa resnica, pa tudi vsa sreča človeška doma. Ali vkljub temu jih še toliko tava v zmotah in prevarah. Nimajo miru, nimajo sreče, manjka jim pač — vere. V polni luči tavajo v temi, sredi resnice ne vedo za njo.

In zakaj to? Uzrokov nevere je sicer več, vendar glavna dva vzroka tolike nevere sta: nevednost in strast.

1. **Nevednost** je prvi vzrok nevere. Veliko je kristijanov, ki so bili v tako žalostnih razmerah vzgojeni, da niso nikoli dobili zadostnega ali popolnega pouka o sv. veri. V publičnih šolah n. pr. otrok nikoli ne sliši o Bogu, overi, ničesar. Mnogim je katekizem najzopernej-

ša knjiga. In tako rastejo tisočeri brez trdne verske podlage, brez temeljitega poduka v katekizmu. Otrokova glava je sicer polna vseh mogočih ved in jezikov, krščanskega nauka je pa le premalo. In ta nezadosten pouk v šolski dobi, je prvi početek marsikatere nevere. Pozneje človek odraste, stopi v življenje. Zdaj je še huda za verski poduk. Mnogi opuščajo malomarno pridige in krščanski nauk. Dobrih knjig in časopisov ne dobe v roke. Pač pa se jim ponuja veliko slabega pisanega in tiskanega. Človek sliši večkrat zabavljanje čez vero, cerkev, duhovnike. Zdaj pa naj mlad neizkušen človek vstraja v svojem že tako slabem verskem prepričanju! Saj ni mogoče! Zato raj je pa odpad od svete vere tako pogosten. Mlademu srcu se nastavlja dvomi o veri, govorjenje proti veri, vsaj pomisleki o veri. Sam si ne zna teh težav razvozljati. Dobre knjige, ki bi ga poučila o veri, nima pri roki. Duhovnika, učenika in vodnika resnice, se ogiblje. Po vrh tega ga pa še slaba družba v napačnem mnenju podpira in ugasniti mora luč sv. vere. Ubogo srce, zgubljeno si!

Res, nevednost ali prostovoljna ali tudi le neprostovoljna je prvi vzrok malovera, nevere, odpada od sv. katoliške cerkve. Naj bi bila ta žalostna resnica opomin vsakemu kristjanu. Prvo in najpotrebnejše je, da ljudje spoznajo Boga in Njega, katerega je poslal, Jezusa Kristusa.

Krščanski stariši naj svoje otroke priganjajo k učenju katekizma. Sami se naj prepričajo, kaj otrok zna, zatoraj naj tudi sami otroka vedno pred šolo iz katekizma izpra-

šajo. Potem je pa sveta dolžnost krščanskih starišev, da se tudi sami poučijo v resnicah sv. vere. Zato je pa treba pridno poslušati pridige, krščanske nauke. Treba je dobre knjige brati, le katoliške časnike naročevati. Tako ne bo treba nikjer tožiti, še manj izkušati, da bi bila malomarna nevednost v verskih resnicah pravi ali sploh kaki vzrok nevere.

2. Drugi vzrok nevere, imenovali smo ga že in je tudi: **grešna strast**. Pred devetnajststo leti sta se srečala dva moža. Oba sta bila moža svojega časa. Poznamo jih! Kristus in Pilat sta. Pilat roti Gospoda "Povej, kdo si!" Gospod odgovarja; "Jaz sem v to prišel, da resnico spričujem," na kar se Pilat zaničljivo zareži, in pravi; "kaj je resnica" in gre ven. To je podoba našega časa.

Koliko je ljudi, ki ne marajo resnice. Pa zakaj ne? Zato, da ne bi morali resnice spoznati, po njej živeti. Še več!

Krščanska resnica, sveta naša vera, stoji pred nami z vso svojo lepoto, z vsemi svojimi nebeškimi milostmi, katere je že stoletja razlivala na človeški rod. Sveta vera, sv. kat. cerkev hoče biti plodonosno drevo, ki vabi v svojo blagodejno senco, k svojemu sladkemu sadu vse ljudi. Želi biti najljubša mati vseh ljudstev in narodov. V svojem naročju, na svojem ljubečem srcu, na svojih lastnih prsih želi vse narode osrečiti, v ljubezni utrditi, v nadnaravno življenje povzdigniti. Ta namen, tako ljubezen za vse, ima sv. vera!

In vendar ima toliko nasprotnikov! In vendar se oglašajo toliko nevere in brezbožnosti! Odkod to?

Ko je sveti Pavel prišel k rimskemu oblastniku Feliksu, znane mu krivičnemu in prešestniku, pa mu je začel govoriti o pravici in čistosti, tedaj je odgovoril: "Pojdi za sedaj, Pavel! O pripravnem času te bom že poklical!"

"Resnica oči kolje" pravijo. In tako je še dandanes. Sv. vera ima zadostno dokazov za se. Mnogi jo spoznajo za edino pravo in potrebno. Ali grešna strast slepi razum, slabi voljo, da ne more naprej. Srce, v grehu popačeno, začne želeči: da bi ne bilo Boga, da bi ne bilo smrti, večnosti, duše, sodbe i. t. d. Sreču začne pomagati razum, ki išče navidezni dokazov, izmišljenih izgovorov o veri, zoper vero. Od tod pa izvira — nevera.

Dalje! Po prostosti želi, hrepeni srce. Uživati hoče nemoteno, neovirano vse, kar se mu ponuja. Te prostosti seveda ne najde v sv. katoliški veri. Ona vedno povdarja: ne ubijaj, ne prešestvuj, ne kradi, ne pričaj po krivem. Oh, ta vedni "ne"! Da, človek nima nobene prostosti, nobenega veselja?! To je preneznosno! In zato vrže od sebe ves verski moment, začne dvomiti, prestopi še korak dalje: Ne veruje! Zdaj je pa prost. Sam si narekuje: saj ni Boga! Ni večnosti! Ni pekla! "**Zakaj**" vsega tega ni, ne pove. Sicer bi moral reči: Ni Boga, ni pekla, ker moja strast, ker moje grešno življenje noče, ne Boga, ne pekla, ne večnosti! Neveren sem postal, je rekel po pravici znani brezverec Boucher, ker sem bil naravno spriden. In res je to! Sprideno srce, strasti udana duša, živaljski človek, je in mora biti neveren. Čistost in nevera sta nemožni mej seboj. Pač pa sta nečistost

in nevera: uzrok in posledica. Sv. Avguštin pravi: "nihče ni neveren, razun če je nesramen".

Sklepajmo toraj: brezverec in nečistost sta gotovo brat in sestra. Enako je z drugimi strastmi. Strast je sploh drugi uzrok nevere.

Kaj pa človek brez vere? Jeli srečen? srečen časno? srečen večno? Leta 1793, 21. januarja je bilo. Na francoskem je izdal nacijski konvent oklic, v katerem vero popolnoma odpravlja, da Francoska ne pozna druge vere, nego prostost in enakost. V tem smislu so postavili razgaljeno razuzdanko na oltar ter jo oklicali kot edino božanstvo. In prva posledica tega je bila, da se je v samem Parizu ločilo 5900 zakoncev. Ljudstvo je podivjalo, svojega kralja umorilo. Razuzdanost je bila sploh tolika, da je ravno isti nacijski konvent prihodnje leto zopet slovesno oklical: "Francoska spozna zopet najvišje Bitje — Boga in neumrjočnost duše!"

Ljudstva, narodi, toraj ne morejo, ne smejo brez Boga biti, brez vere ostati. Sicer si jamo pogube kopljejo, ali se prisiljeni zopet vere poprimejo.

In kakor ne more biti človeštvo brez vere, tako posamezni človek potrebuje vere. Gorje sreču, kdor to zavrže! Res je, v drzni mladosti, v letih lahkomišljenosti, lahko človek s par dobrovoljnimi besedami ali neumestnimi frazami pozabi na vero, Boga, dušo, večnost. Ali pride pa poznejša doba, čas zrelejše pameti, doba britkih prevar, poskušanj, zgub, boleznih, se bliža smrt — kaj preostaja sedaj človeku, ki nima vere, kakor nemir, kakor obup. Očitno! Saj je brez vere, kar ladija brez vesla, kar vo-

jak brez orožja, kar ubogi ptič s polomljenimi peruti.

Kaj lepo popisuje svoj dušni

stan brezverstva francoski mislec, Teodor Jouffroy: "Kadar sem imel kaj prostega časa, ob

tihih večerih, ali ob svojih navadnih sprehodih, polastila se me je navadno neka notranja razburjenost. Spominjal sem se lepih svo-

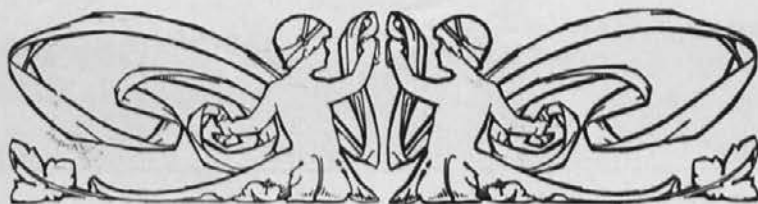
jih mladostnih dni. Gledal sem sedanjo praznoto moje uboge duše. V takih mislih sem se enkrat bližal svojemu domu, postarani moji mate

ri. Zopet sem bil v hiši in pod streho svoje mladosti. Bil sem v sredi mej onimi, s katerimi sem zrastel. Vse je bilo še v naši hiši, v naši vasi, kakor takrat, ko sem bil doma. Le jaz sam se spremenil. Moja mati je še tako mislila, kakor sem jaz nekđaj v otroških letih mislil. Domača cerkev, kjer sem okušal srečo prvega sv. obhajila, je še vedno tam stala. V njej še vedno z isto pobožnostjo opravljajo daritev nove zaveze. Na bližnjem pokopališču molijo z ravno takim zaupanjem še za ranjce. Sploh vse, kar me je doma obdajalo, kar me je doma ljubilo, kar sem jaz ljubil, vse je imelo še tisto srce--ter tisto vero. Le jaz sam sem vero zgubil, jaz sam sem se napotil brez nje v življenje, jaz sam tako učen, nisem znal nič. Jaz sam, tako napreden, sem tako zaostal. Jaz sam, tako na zunaj miren in srečen, bil sem v sreči razdvojen, obupan. Človek ne more tedaj biti brez vere. Siromak je, če jo zgubi. Še večji, ako je ne najde zopet."

Kaj naj tedaj rečemo o onih brezbožnih peklenskih zapeljiveih, ki namenoma trgajo ljudem najdražje iz src, iz duše — sv. vero? Taki ljudje s svojim govorjenjem,

s svojim zabavljanjem, s svojimi spisi, časopisi, knjigami, večinoma so socijalisti ali prostožidarji, odvrtaajo ljudi od vere in jih zapeljujejo v brezbožnost. To so naravnost grobokopi časne in večne sreče posameznika, kakor celih narodov. Kedaj bodo naše države in postave spoznale, da rede tako krvosese na svojih prsih!

Kar ne store oblasti, stori, kristjan, ti! Čuj, pazi, glej, kakor hitro prideš skupaj s človekom, ki ti smeši sv. vero, ki ti ponuja slab časopis ali knjigo, proč od njega! Izdajavec je, zapeljivec tvoj je! Beži pred njim! Drugo je: pridno poslušaj pridige in krščanske nauke! V njih se razlaga beseda božja. Dolžnost tvoja je ob jednom naročevati le dobre knjige, dobre časopise. Glej, dalje, da boš imel zmira mirno srce, čisto vest. Kjer ni greha, ne strasti, tam obseva dušo solnce žive sv. vere, ogenj božje ljubezni, tam živi človek nadnaravno versko, nebeško življenje že na tem svetu. Ker je pa sv. vera slednjič velika milost božja, treba je za ta dar in njega ohranjenje večkrat prav pobožno moliti. Le tam, kjer je pobožna molitev doma, tam je tudi živa vera doma.

Pridi, Mati, pridi k meni,
pridi v moje mi sree!
Pridi in pripravi sree revno,
Jezus zdajle k meni gre!

Pridi ljubi Jezus, pridi,
revno več sree zdaj ni!
Mati, glej, zdaj v njem prebiva,
da sprejem lep izvrši.

Čujem že stopinje tvoje,
čnjem že tvoj sladki glas!
Toda, Jezus, res ti sam prihajaš?
Jezus, veš li kdo sem jaz?

Toda, Jezus mili moj, kar pridi!
Glej, saj Mati je že tu!
Njej sem vsa se posvetila,
k tebi grem zdaj brez strahu!

Da! o, Jezus in Marija,
o, ne pozabita me!
Z Vama zmiraj naj ostanem
združeno slovensko jaz dekle.

* * * * *

Iz Slovenskih naselbin.

* * * * *

VELIKANSKA KATOLIŠKA MANIFESTACIJA.

Največja konvencija, kakolikor jih je še bilo v Ameriki, vršila se je pretekli mesec od 10. avgusta celi teden v Milwaukee, Wisc. kjer je federacija katoliških društev (Federation of Catholic Societies), imela svojo letno konvencijo. Konvencije se je udeležil kardinal Gibbons, apostolski delegat, Msgr. Bonzano, deset nadškofov in okrog trideset škofov in opatov iz vse Amerike. Duhovnikov je bilo nad petsto. Posebno impozantna je bila procesija po mestu, katere se je udeležilo nad 15,000 oseb. Ko dobimo natanjčno sporočilo o tem shodu poročamo kaj več.

Le eno naj takoj tu omenimo: Kolikor nam je znano je naša K. S. K. Jednota pred nekaj leti sklenila, da se pridruži tej federaciji in bo skupno z drugimi društvi raznih narodnosti delovala za koristi katolikov v Združenih državah. Ali bi ne bila toraj nje dolžnost, da bi se vsako leto uradno po posebni delegaciji z Jednotino zastavo udeležila teh konvencij? Letos smo izpraševali, ako je bila Jed-

nota pri konvenciji, pa nihče ni vedel ali je bila ali ne. Tudi nismo nikjer brali, da bi bila. To ni prav! Ako se je pri jednotini konvenciji sklenilo, da se jednota pridruži, naj bi glavni odbor skrbel za to, da se ta sklep tudi spolnuje.

o

V naši samostanski cerkvi v Brooklynu bomo imeli krasne dni od 7. do 14. septembra. Inteli bomo celi teden sv. misijon, katerega bo vodil Rt. Rev. J. M. Koudelka, novoimenovani škof iz Superior, Wisc. 6. septembra zvečer se bo pripeljal na Pennsylvania kolodvor, kjer ga bo čakal avtomobil in ga odpeljal v prijazni Brooklyn. Nekje na North 4th ali North 5th in Berry Str., blizu Williamsburg mosta ga bojo čakala vsa društva s zastavami in bando in ga pozdravila. Od tu bo šel sprevod v cerkev, kjer bo cerkveni sprejem in blagoslov z Najsvetejšim.

Sv. misijon se bo začel pri veliki maši ob pol desetih 7. septembra. Pridige bojo vsako jutro ob 5. in 8. in vsaki večer ob 7. uri. Ker je slovaščina jako podobna slovenščini, tako da prav lahko razumemo vsako besedo, zato vabimo tudi Slovence,

da bi se udeleževali sv. misijona. 14. septembra popoldne ob 3. bo tudi sv. birma. Prosili smo škofa, da bo imenoval našo cerkev za cerkev, kjer se morejo dobiti tudi svetoletni odpusteki.

BRIDGEPORT, CONN. Dajte, gospod urednik, malo mesta v Vašem cenjenem listu mojemu poročilu iz naše naselbine. Dva ali trikrat sem že čital v Ave Maria kratek dopis o tukajšnjih Slovencih. Vselej me je to razveselilo in tudi druge, ki imajo Vaš lepi list naročen. V zadnjem mesecu se je število naročnikov pomnožilo, čeravno še ne tako, kakor bi bilo potrebno. Veliko je še med nami takih, ki ne spoznajo velike vrednosti tako lepega lista, kakor je Ave Maria, zato se jim mili dati jeden dolar zanj za celo leto, med tem ko za druge stvari veliko več potrošijo, ki jim ne prinese nobenega haska, pač pa dostikrat škodo. Jaz jim ne morem zadošči priporočati tako lepega lista.

Naš gospod dušni pastir Rev. M. Golob so nam zdaj napravili veliko veselje. Lepo so nas povabili k pogostemu sv. obhajilu. Vsaki stan ima odločeno svojo nedeljo v mesecu, prvo dekleta, drugo žene, tretjo mladeniči in četrto možje. Veselo je bilo gledati, ko je prvo nedeljo veliko deklet pristopilo skupno k mizi Gospodovi. Upati je, da bodo tudi drugi tako storili. Kako lepo je sedaj, ko imamo skoraj v enem mesecu toliko svetih obhajil, kakor smo jih prej imeli celo leto, ker nismo imeli svojega duhovnika. Zdaj ima vsak priliko prejeti svete zakramente, kolikor krat le želi.

Gotovo je, če bodo vsi radi tako storili, kakor smo bili poučeni, da nam bode Bog sam na pomoč in bode naše delo lepo napredovalo.

Dobrega človeka je spoznati po dobrih delih, dobro drevo po dobrem sadu, dobro faro pa po pogostem in številnem pristopanju k sv. zakramentom. Bog daj, da bi tudi pri nas tako bilo!

ŠKOF KOUDELKA — NOVI ŠKOF V SUPERIOR, WISC.

Naš blagi prijatelj in podpornik Rt. Rev. Jozef Marija Koudelka, do sedaj pomožni škof v Milwaukee, Wisc. je imenovan za novega škofa škofije Superior,

Wisc. mesto odstoplega škofa Schinerja, ki je resigniral na svoje mesto radi bolezni.

Našemu iskreno ljubljenu dobrotniku in prijatelju, kakor tudi naročniku "Ave Maria" prav iz srea častitamo in želimo, da bi ga dobri Bog v novi službi ohranil še mnogo mnogo let v tem zdravju in zadovoljnosti, kakor do sedaj. Ad plurimos annos!

IZ POTA.

(Piše p. Ciril Zupan O. S. B.)

Na svojem potovanju na skrajnemu zapadu kaj rad obiskujem naselbine naših rojakov, da jih še bolj spoznam in pa da zvem, kako se jim godi.

Te dni sem obiskal **San Francisco**. Tu ni veliko Slovencev in še ti so naseljeni daleč proč od cerkve, na visokem hribu. Vendar pa še dosti marljivo prihajajo ob nedeljah v cerkev, ki jim je najbližja. Jako so navdušeni za svojo cerkev in imajo jako radi svojega gospoda župnika Rev. Turka. Opazil sem, da se splošno naši ljudje jako dobro držijo in še ni med njimi slovenskega propalega socijalizma, ker so tu samo resni in trezni možje, ki se ne dajo vsaki propalici voditi za nos.

Od tu sem šel v Portland, Oregon kjer sem se nadejal videti mnogo nekdanjih mojih prijateljev.

Toda le malo sem jih našel. Časi se pač spreminjajo. Slovencev tu ni dosti in žive raztreseni med drugimi narodi, tako druge narodnosti komaj vedo za nje. Zelo veliko je tukaj Hrvatov iz Dalmacije in Heregovine. Ko sem bil tam, se jih je zbralo precejšnje število v cerkvi sv. Patricija in veliko jih je tudi opravilo sv. Zakramente. Tu je bival pred nekaj leti Rev. J. Judnič, ki jih je hotel zbrati v župnijo. Toda radi raznih težav jih je zapustil ter odšel v Los Angeles, kjer je veliko več ljudij in so tudi bolj stalno naseljenih. Č. g. ima tam lepo urejeno župnijo, ki se pod njegovim spretnim vodstvom lepo razvija.

Nekako šestnajst milj od Potland-a je mesto **Oregon City**. Slovencev ni tukaj mnogo, vendar se jako dobro drže. G. Matija Justin, prilično, izobražen Slovenec, me je ljubeznjivo sprejel kot znanca in me seznanil še z drugimi rojaki. Zbralo

se je jih je lepo število v cerkvi, kjer smo imeli kratko pobožnost. Gospod dekan tega mesta ni ozkosrčen in stori za naše ljudi vse, kar le more. Pohvalil jih je in dejal, da so se jako lepo oklenili župnije in katoliške šole in da so precej dobri katoličanje. V bližini je krasen benediktinski samostan in kolegij Mt. Angel, kjer biva češki pater č. g. Urban Fišer, ki zna tudi precej dobro slovensko. Ta gospod obiskuje slovanske naselbine po okolici in tako tudi Oregon City.

Od tu me je vleklo srce, da bi šel pogledat samostan in kolegij sv. **Martina** blizu **Olympia**, katerega je ustanovil naš bla-

gi rojak, mil. g. opat Bernard Ločnikar, O. S. B. rodom iz Šmartna na Gorenjskem. Lani so tu vzgojevali stopetdeset dečkov in mladeničev. Ker jim primanjkuje prostora, gradijo novo poslopje, kjer bodo imeli za 200 dijakov prostora. V tem kolegiju se zlasti deluje nato, da se vsak dijak kolikor mogoče vsposobi v svojem materinem jeziku.

Po narodnosti so dijaki Irci, Nemei, nekaj Francozov, Holandcev, jeden Čeh in dva Slovenca.

Na farmah ob obrežju Tihega Oceana je le malo naseljencev.

K petletnici Marijine Družbe v New Yorku.

Pretekli mesec, 15. avgusta je minilo pet let, od kar se je slovesno ustanovila v New Yorku prva slovenska Marijina družba v Ameriki.

Ko so se začeli pred petimi leti New Yorški rojaki zbirati vsako nedeljo popoldne k svoji slovenski pobožnosti v cerkvi sv. Nikolaja, začutilo se je takoj, kako zelo je potrebna posebna dekliška organizacija, ki bi zbrala skupaj vsa slovenska dekleta, ki žive v New Yorku. Okrog 200 jih je raztresenih po posameznih službah in tovarnah v mestu in okolici. Toda prepuščene so bile popolnoma svoji usodi in razmeram, v katerih so živele.

Velike in različne so nevarnosti, katere prete od raznih strani poštenemu in srečnemu življenju slovenskega dekleta v svetovnem mestu New York. Zato potrebujejo stalnih naukov in opominov k stanovitosti v boju zoper te sovražnike, k vstrajnosti v dobrem, treba jih zlasti zbirati okrog tabernakelja, kjer morejo pogosto sprejemati "Kruh angelski", ki je "Kruh močnih", ki bi jih krepil, da bi klubovale vsem viharjem skušnjav in priložnosti, treba jih zbirati pod varnim zavetjem Materinega plašča Marijinega, kjer edino so varne. Vse to pa more doseči samo dobro urejena Marijina družba.

Zato je tedanji slovenski duhovnik New Yorški zbral začetkom avgusta slovenska dekleta na posvetovanje, kjer jim je obrazložil pomen Marijin družbe zlasti za New York. Dekleta so bile v veliki večini že doma v družbi. Zato so takoj z največjim veseljem pozdravile ustanovitev lastne družbe, ker je to bila že njih srčna želja več let. Tako je bilo takoj na prvem shodu določeno, da bo ustanovni shod takoj 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzetja.

Ustanovni shod na Veliki Šmaren se je jako slovesno izvršil. Dopoldne so se vse družbenice udeležile skupnega sv. obhajila v belih oblačilih. Popoldne ob štirih je bil pa slovesen shod, sprejem novih družbenic in prvo držbeno zborovanje.

Pri zborovanju so se določila pravila družbe, ki so nekoliko obširnejša, kakor pa pravila navadne družbe. Sklenilo se je, da bo imela družba dva oddelka. V prvem oddelku morejo biti le cerkveno sprejete Marijine družbenice in te tvorijo pravo družbo. Poleg teh pa more biti v družbo sprejeta vsako dekle, če tudi ni še cerkveno sprejeta Marijina družbenica, vendar pa mora vsaka teh družstvenic po gotovi dobi stopiti v družbo. To se je sklenilo iz varnostnih ozirov. Tu prihajajo k nam dekleta, katerih nihče dobro ne pozna. Zato teh ne moremo takoj spre-

jeti v družbo, da si družba kakih nezaželjenih članic ne spravi v družbo, ki bi bile dužbi le sramoto in pohujšanje. Vendar, ako žele biti v družbi, jih je težko zavrniti. Nekatere imajo pa morda tudi kake pomisleke proti družbi in bi bile rade v društvu, vendar se pa boje družbe. V nekaj letih bojo mogle poznati družbo in se ji bojo brez strahu in pomisleka pridružile.

Delovanje družbe se ni omejilo samo na cerkev in zborovanje vsaki mesec. To bi nikakor ne zadostovalo za Marijino družbo v mestu, kakor je New York in razmeram, v katerih žive naša dekleta. Družba si je postavila široko polje socialnega dela mej slovenskimi dekleti v New Yorku. Takoj smo si ustanovili lastno društveno sobo, tu si ustanovili lepo knjižnico in čitalnico, naprosili slovenske liste iz Amerike in domovine, da so nam pošiljali svoje liste brezplačno. Tu smo takoj prvo zimo začeli z večerno angleško šolo, s zabavnimi sestanki, zlasti ob nedeljah.

In res, kmalu se je razvilo ob društveni dvorani lepo društveno življenje. V nedeljo popoldne po slovenski službi božji se je shajalo vedno več in več slovenskih deklet iz vseh delov New Yorka in okolice. Služkinje so se tu shajale, ker niso imele nikjer druge se sniti in so si v prijateljskem razgovoru tožile težave službe, si olajšale sree, in se s petjem in smehom razvedrile za nadaljnih 14 dni, ko ne bojo več proste in jim ne bo dovoljeno iti ven. O božiču so priredile društvenice krasno božično drevesce, kjer so mej petjem slovenskih božičnih pesmic preživele sv. večer in se zabavale, kakor so bile navajene doma. Večkrat ob zimskih nedeljskih večerih priredile so si kako "tombolo" ali kako enako igro.

Mislile so že tudi na lastni slovenski dekliški dom, kjer bi bila tudi posredovalnica za delo. Škoda da so razne neugodne razmere preprečile to prepotrebno misel, katero pa družba nikdar ne sme pustiti iz svojega programa.

Prva predsednica je bila Miss Marija Gostič, ki je bila z kratkim presledkom predsednica vseh pet let do danes. Ko je bile predsednica nekaj mesecev doma v stari domovini, bila je njena namestnica Miss Marija Svetlin, ki je pa stopila v

red slovenskih šolskih sester v Mariboru, kjer je bila slovesno preoblečena 15. avgusta, ravno na dan petletnice obstoja družbe.

Rev. Anzelm Murn O. F. M., ki je prevzel vodstvo družbe po odhodu prvega slovenskega duhovnika iz New Yorka, se je zavzel za družbo z vsem navdušenjem in resnostjo. Tako družba še sedaj krepko napreduje. Škoda le, da so zgubile dekleta svojo društveno sobo v stari dekliški šoli cerkve sv. Nikolaja, kjer je sedaj "Day Nursery" za otroke. Vendar upamo, da družba ne bo mirovala, dokler si ne dobi primerne sobe, kjer bo imela svoje stanovanje, svoje zbirališče, kjer bojo družbenice "doma" in se zbirale ob nedeljah.

V resnici! Slovenska dekliška družba v New Yorku ima svojo posebno misijo, poseben velikanski pomen za New York! V nobeni slovenski naselbini po Ameriki ni toliko deklet, kakor ravno v New Yorku. Slamnikarska obrt, kjer slovenska dekleta zaslužijo lepe denarje, jih je zvalila silno veliko sem v to svetovno mesto. Zlasti veliko jih je Domžalk, kjer so dekleta že od doma vajene temu delu. Zato je dekliška družba malo kje tako potrebna, kakor ravno v New Yorku. Zlasti ako gre družba po ob ustanovitvi si načrtani poti in razširi svoje delovanje ven iz cerkve in deluje socialno mej slovenskimi dekleti, da ima svojo društveno sobo, kjer se morejo dekleta nedeljo za nedeljo zbirati, se mej seboj pogovoriti in pozabavati. Od kar nimajo svoje društvene sobe več, se ne vedo kje zbirati, razun po kakih saloonih, kjer je pa nje velika nevarnost in se jih veliko tudi zgubi. Kako zelo je potrebna vsaj društvena soba, ako ne društveni dom, sledi iz tega: Mislimo si slovenske deklet. Samo je prišlo sem. Tu je dobilo službo v kaki angleški ali nemški ali celo židovski družini. V celem mestu nima nikogar svojega, nima mesta, kjer bi se čutila doma. Na službi je na službi. Tam treba delati in sicer trdo delati, ker nihče ne plača zastonj. Nima prijateljice, s katero bi se razgovorila o prostih urah, se malo posmejala, ji malo potožila, jo prašala za svet. Ko ima prosto popoldne, ne ve, kam bi šla? Nekam mora iti. Toda kam naj gre. Tako si po-

tem išče mesta, kjer se pač misli, da si bo poiskala kako prijateljico Slovenko, da bo imela vsaj enega, kateremu se bo lahko zaupala. Pri družini, kjer služi, se more le malo razumeti, ker ne zna jezika. Pa ko bi tudi jezik razumela. Oni pač nimajo za njo sočutnega srca. Ona jim je samo služkinja, katero plačajo. Kako si taka sirota želi nedelje, ko bo prosta, da bo prišla zopet med svoje prijateljice in se z njimi poveselila. Koliko dobrega bi s tem družba storila mej slovenskimi dekleti, je neprecenljivo!

Letos je petletnica obstoja te krasne družbe! Kaj pa, ako bi se letos dekleta družbenice zavzele za to miselj in se z nova lotile te svoje naloge in si skušale pre-

skrbeti društveno sobo, društven dom? Ali bi ne bila to najlepša proslava petletnice? Družbenice, pogum! Res bo stalo to truda, skrbi, treba bo žrtvovati. Toda, kaj se je še na svetu doseglo brez truda in brez žrtev? In kako velikansko dobro delo bi se storilo s tem za naš narod!

Zato naš list tej krasni Marijini družbi v New Yorku želi za petletnico prav obilnega blagoslova iz nebes in obilne Marijine pomoči, da bi družba s tistim ognjem in gorečnostjo, s katero je bila ustanovljena, tudi nadaljevala začeto delo mej slovenskimi dekleti v New Yorku.

Živela slovenska Marijina družba v New Yorku!

Popotni spomini.

Začetku julija meseca sem se podal na daljše potovanje v Illinois in Wisconsin, z namenom obiskati naše rojake po naselbinah, pozdraviti naše stare naročnike in pridobiti novih, katerim naš list še ni bil znan.

Dospelši po dolgo vožnji iz New Yorka v drugo največje mesto v Ameriki, v **Chicago**, sem poiskal tamkajšnjega zastopnika g. Josip Zupančiča. Pristrčno sva se pozdravila, dasi se še nisva nikdar videla, poznala sva se le po pismih. Prijetno je človeku, ko zazre v popolnoma tujem kraju prijazen in odkritosrčen obraz prijatelja. Tako se je tudi meni godilo. Ko sva se pogovarjala to in ono, mi je v moje začudenje pripovedoval, da Chicago ni tako socialistično gnjezdo, kakor so jo nekateri razvpili in o tem sem se pozneje tudi sam prepričal. Tukaj bivajo pošteni Slovenci in le malo število je tistih, kateri v svojih brezverskih listih bobnajo med svet, da je večina slovenskega delavstva v socialističnem taboru.

Moj načrt je bil najprvo obiskati največjo slovensko naselbino v državi Illinois, slavni Joliet, zato sem se napotil tja takoj drugi dan.

Radoveden sem se oziral skozi okno železniškega voza, ko so se jele prikazovati prve hiše Jolietskega mesta. Od daleč se že vidita dva zvonika veličastne cerkve,

nisem pa takrat mislil, da bi mogla to biti slovenska cerkev. Tako krasne božje hiše stavijo navadno številni Irci. Da bi pa Slovenci imeli tako cerkev, sem mislil, jih je pač premalo. Kako sem se pozneje začudil, ko sem videl, da je ta najlepša cerkev v Jolietu, slovenska last. Tukaj biva veren narod slovenski, moraš soditi, in ne boš se motil.

Drugi dan me je prijatelj predstavil raznim slovenskim veljakom n. pr. g. Nemančiču, gg. v uredništvu Am. Slovenca i. t. d.

Zelo sem bil tudi vesel, da sem imel priliko videti kako se znajo poveseliti jolietski Slovenci. Dično pevsko društvo "Slovenija" je priredilo ravno takrat svojo poletno zabavo ali piknik. Na prijazno povabilo vlč. g. Krajneca in g. Dr. Iveca, vrlega slovenskega zdravnika, sem prisedel k njima v avtomobil, kateri je bliskovito drčal po lepi ravni cesti mej bujnimi poljem, do prijaznega gozdiča, jedno uro odaljenega od mesta. Bližali smo se temu taborišču, katerega so tvorili naši rojaki v prijatni zabavi. Krepki "živio" je zadonel v pozdrav Rev. Kranjcu, Joliet-skemu g. župniku. Zelo me je razveselilo, ko sem videl, kako pristrčna vzajemnost vlada neč duhovnim pastirjem in ljudstvom.

Ne bom popisoval, kako smo se krep-

čali pod milim nebom s pečenim koštrunom in ga zamakali. Dovolj naj bode povedano, da je bila res lepa zabava. In kaj bi tudi ne?! Vsakemu poštenemu Slovincu mora začeti hitreje biti sree, ko sliši lepo narodno petje. Peti pa zna, dično društvo "Slovenija", to, pa to! Dokaz, kako so tamkajšnji rojaki v občie priljubljeni tudi pri drugih narodnostih, je, da je počastil ta piknik tudi jolietški župan z svojo so-progo. Tako hitro je čas potekal, da sam nisem vedel kedaj. Celi teden sem se mudil v tej prijazni naselbini, mej dragimi slovenskimi rojaki.

Iz Joliet sem se napotil v **Milwaukee, Wis.** kjer biva največ štajerskih rojakov iz Savinske doline in ptujskega okraja. Z zastopnikom Mr. John Vođovnikom sva obiskala najprej rojake na **West Allis**, potem v Milwaukee. Na West Allis-u imajo lepo cerkev, katera je za Milwaučane res nekoliko oddaljena, vendar se ti ne vstrašijo dolgega pota in prihajajo pridno v cerkev. Ravno pred odhodom iz Milwaukee, sem našel nepričakovano prijatelja iz starega kraja, g. Perko-ta. Pred par dnevi je še le prišel semkaj za boljšim zasluzkom in je takoj dobil delo. Pripovedoval mi je, da se je oglasil pri naši Rafaelovi družbi in je bil zelo zadovoljen. Priporočil sem mu, naj tako vrlo deluje tudi v Ameriki za katoliška načela, kakor je to delal z uspehom posebno ob volitvah v starem kraju pri Sv. Trojici v Slovenskih Goricah.

Waukegan, Ill. je zelo velika naselbina mej Chicago in Milwaukee, Wis. Tako v prvo hišo, katero sem stopil, sem bil zelo prijazno sprejet in že prvi utis je bil tak, da zamorem o Waukegančanih samo dobro misliti. Tukaj bivajo večinoma sami vrli Vrhničanje, krepke korenine, od katerih jih je mnogo, ki imajo svoje lastne domove. V slovenskem delu mesta so po večini sami slovenski trgovci in obrtniki. Rojaki imajo tako dobro preskrbljeno, da se lahko držijo gesla: "Svoji k svojim". Prav pošteno sva se potila z zastopnikom Mr. Math. Ogrinom, kateri me je z veseljem spremljal, ko sva obiskovala rojake. Bilo je takrat precej vroče. S prijelnimi spomini sem se poslovil od prijaznih Vrhničanov.

V **South Chicagi**, kamor sem se potem

podal, je tudi lepo cvetoča naselbina. Imajo krasno cerkev in gosp. župnik se je zelo pohvalno izrazil o svojih faranih. Tukaj je bil naš list doslej malo znan, zato so se pa sedaj tem bolj naročali nanj. V občie spoštovana gospa Zihlerle se je zavzela za naš list in obljubila, da bode ona delovala mej svojimi prijateljicami zanj, za kar se ji tem potom zahvaljujemo in jo priporočamo.

Med bisere slovenskih naselbin spada brezdvomno tudi prijazno z senčnimi drevedori preskrbljeno mestice **La Salle, Ill.** Med gostoljubnimi rojaki sem doživel nekaj prav prijetnih uric. Dobil sem tudi vrlega zastopnika v osebi Mr. Jakob Juvančiča, 221 Crosat Str., na katerega naj se tamkajšnji rojaki zaupno obračajo v vseh zadevah našega lista.

Ko sem se iz La Salle vrnil v **Chicago**, sem bil iznenaden pri g. zast. Zupančiču, ker od takrat, ko sva se prvokrat videla, se je njegova družina pomnožila za jednega člana, prvorojenčka. Že sedaj je pokazal mali "baby", da ima zdrava pljuča.

V Chicagi župnija kaj krepke napreduje pod spretnim vodstvom Rev. Sojarja. Lepa cerkev dobi sedaj krasne nove orglje, katere veljajo čez 1100 dol. Prispevale so zanje radodarne roke krajnskih in ogerskih Slovencev. Naj bi poslušali zvoke teh orgelj, darovalci mnogo let!

Poslovivši se od Chicago, popeljal sem se proti **Indianapolis, Ind.** Tudi v tem mestu biva precej rojakov z cele naše slovenske domovine; največ je Primorcev. Slovenski del mesta diči lepa cerkev in novo šolsko in župnijsko poslopje. Tam mi je šel na roko prijazni rojak Mr. Frank Zupančič, katerim sva dobila lepo število naročnikov. Prevezel je tudi zastopstvo za naš list in ga rojakom toplo priporočam.

Od tukaj sem se podal v **Cincinnati, O.**, kjer pa ne bivajo naši rojaki, pač pa sem obiskal urednika nemškega kat. lista "St. Francisus Bote", Rev. P. Filip Rottmana O. F. M. Tam sem se mudil samo pol dneva, toliko, da sem si površno ogledal zelo snažno mesto. Odpeljal sem se skozi **Pitsburg, Pa.** kjer sem se malo vstavil, da obiščem nekatere stare prijatelje iz prejšnjih časov, v **Steelton, Pa.**

(Dalje.)